

Sesongen vedblir å leve høit på store russiske kunstnere. Igår var turen kommet til Sergei Rachmaninow å tende begeistring hos sine tilhørere i Universitetets aula. Ved denne celebre anledning var salen fylt til trengsel.

Mange former har det store, sier dikteren. **Rachmaninow** er en pianist av største slag og hvad mer er en kunstnerpersonlighet av den helt store dimensjon. Men han er meget forskjellig fra sine to yngre landsmenn og kolleger ved pianoet. Hvad særlig Borowsky angår er vel **Rachmaninow** omtrent hans diametrale motsetning. En eldre tid møtes her med en ny i to forskjellige kunstneriske livssyn. Og kunde det undertiden være litt kjølig oppe i de høidene, hvor Borowskys strenge og rene kunst beveger sig, kan man unektelig iblandt finne romantikeren Rachmaninow noget for subjektiv og følelsesbestemt i sine klavertolkninger.

Han er ofte svært vilkårlig i sin suveréne og personlige maktfullkommenhet. Vi husker dette trekk hos pianisten fra hans siste konserter her for en rekke år siden. Vi husker hans tilbøielighet til frie tempi, hans forkjærlighet for ritardandoer, fermater og annet rubatospill. Det er Rachmaninow han spiller, likegyldig hvordan komponistens navn lyder.

I et stykke som Liszt's «Fantasia quasi Sonate» passer disse egenskaper fortreffelig inn. Hans

tolkning av denne patetiske musikk var intet mindre enn storlagen. Og denne frie, storlinjede deklamasjon kan også undertiden passe inn i foredraget av Chopin, hans romantiske åndsfelle, som utgjorde den vesentligste del av programmet. Her fikk man en rekke tolkninger, som var likefrem mesterlige. Som førstesatsen av F-moll fantasien. Eller den vidunderlig skjønne «Rondo». Eller Cis-moll scherzoen. På samme tid som pianistens glimrende virtuositet fikk feire triumfer i andre Chopin-stykker, som den lette, luftige vals nr. 3 av opus 70, som blev bedårende grasiøst spilt. I andre nummer igjen kunde pianistens hang til altfor stor patos og retorik forstyrre det gode inntrykk. Som i Lento-satsen av fantasien eller i den nocturne av Chopin, han spilte som ekstranummer.

Det store ved **Rachmaninow** er den voldsomme personlighetsmeddelelse, som man sitter under inntrykket av, når han spiller. Dette trådte kanskje sterkest frem i hans egen avdeling komposisjoner, nogen av hans preludier, som jo hos oss hører til klaverlitteraturens mest kjente og anvendte nummer.

Efter disse stykker steg begeistring i salen til høidepunktet.

R. M.

Aftenposten 10.10.1928

The season continues to live high on great Russian artists. Yesterday it was Sergei Rachmaninoff's turn to ignite the enthusiasm of his audience in the University's auditorium. On this celebrated occasion the hall was filled to capacity.

Many forms are great, says the poet. Rachmaninoff is a pianist of the greatest kind and, what's more, an artistic personality of the greatest dimension. But he is very different from his two younger compatriots and colleagues at the piano. As far as Borowsky is concerned in particular, Rachmaninoff is almost his diametric opposite. An older age meets a new one here in two different artistic outlooks (perspectives). And if it could sometimes be a bit chilly up in those heights, where Borowsky's strict and pure art moves, one can undeniably find the romanticist Rachmaninoff somewhat too subjective and emotional in his piano interpretations.

He is often very arbitrary in his sovereign and personal perfection of power. We remember this feature of the pianist from his last concerts some years ago. We remember his penchant for free tempi, his penchant for ritardandos, fermatas and other rubato playing. It is Rachmaninoff he is playing, no matter what the composer's name sounds like.

In a piece like Liszt's "Fantasia quasi Sonata", these qualities fit perfectly. His interpretation of this pathetic music was nothing short of magnificent. And this free, broad declamation also sometimes fits the performance of Chopin, his romantic soulmate, which formed the most important part of the program. A number of interpretations here were downright masterful such as the first movement of the F minor Fantasy, the fantastically beautiful 'Rondo' and the C sharp minor Scherzo. At the same time, the pianist's brilliant virtuosity triumphed in other Chopin pieces, such as the airy, light Waltz No. 3 of Opus 70, played with adoring grace. Sometimes, the pianist's penchant for excessive pathos and rhetoric could spoil the good impression as in the Lento movement of the Fantasy or in Chopin's Nocturne, which he played as an encore.

The great thing about Rachmaninoff is that his playing impresses by communicating his fierce personality, which was perhaps most evident in his own compositions, some of his preludes being among the most famous numbers used in piano literature in this country. After these pieces, the excitement in the hall reached its climax.

R.M.

[Translation: (c) J. Falley]